

N:o 32.

Af herr von Strokirch, med förslag till stadgande angående den rätt, som i afseende på fideikommissfastighet tillkommer delegare i boet efter afliden fideikommissarie.

I nådig förordning af den 3 april 1810 har Kongl. Maj:t vid öfvervägande af lagens stadgande i 16 kap. jordabalken, om fardag för landbonde och hyresman eller deras sterbhusdelegare, samt förordningen den 22 oktober 1766 om lika förmån för tjenstemäns enkor och arfvingar å deras innehafvande boställen, velat med rikets ständer stadga, att när den, som under fideikommissvilkor innehar fast egendom, aflider, skola alla, som efter allmän lag äro hans sterbhusdelegare, njuta fardag å hus och gård i staden efter 10 och 13 §§ af 16 kap. jordabalken samt å hemman å landet efter 2 § sista mom. och 5 § af samma kapitel, jemförda med sistnämnda förordning; dock att blotta dödsfallet anses ega lika verkan med uppsägning, samt att, när fideikommissförfattningen uttryckligen stadgar annat förhållande med flyttning och uppsägning, sådant efter ordalydelsen följes.

Med denna förordnings grund och mening synes mest öfverensstämma, att sterbhusdelegarne under fardagsåret icke skulle öfver egendomen ega vidsträcktare rätt än hyresmannen eller landbo, men som uttryckligt stadgande derom ej meddelades, har inträffat och kommer sannolikt att ytterligare inträffa, att fideikommissinnehafvares sterbhusdelegare groft missbruka sin rätt öfver egendomen, så t. ex. genom att fullkomligt afverka och rent af sköfla all skog till oberäknelig skada för egendom och kringliggande ort.

Med anledning häraf får jag föreslå,

att Riksdagen måtte för sin del besluta följande förklaring:

Då afliden fideikommissinnehafvares sterbhusdelegare på grund af kongl. förordningen den 3 april 1810 njuta fardag å fast egendom, ege de ej öfver egendomen förfoga med vidsträcktare rätt än enligt lag tillkommer i stad hyresman och på landet landbo.

Stockholm den 26 januari 1889.

Fr. von Strokirch.

N:o 33.

*Af herr **Ericsson**, angående utförsektull å malm, som innehåller minst 60 procent jern.*

Redan för lång tid tillbaka hafva allvarsamma varningar uttalats mot att lemna det nordliga Sveriges rika jernmalmtillgångar i utländska händer. Alla dessa varnande röster hafva hittills ohörda förklingat. Norrbottensmalmernas ovanligt höga jernhalt och lätta åtkomst, såsom till en stor del befintliga ofvan jord, gör det nemligen möjligt att med fördel, oaktadt dryga fraktkostnader, använda dem i utlandet, antagligen till förfång för vårt eget lands jernhandtering. Vår tid har det blifvit förbehållet att se dessa farhågor förverkligade. En lättvunnen tillåtelse har beklagligen